

**VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS
VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE**

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Respublikos g. 62, LT-35158 Panevėžys, mob. +370 609 54 669, +370 658 42 941, el. p. panevezys@vaistaiga.lt

---

Visagino savivaldybės tarybai

2025-07-31 Nr. TR3-17-(5.3E)

Kopija

Visagino savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL VISAGINO SAVIVALDYBĖS JAUNIMO VASAROS UŽIMTUMO IR INTEGRACIJOS Į DARBO RINKĄ PROGRAMOS, PATVIRTINTOS VISAGINO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2025 M. BALANDŽIO 24 D. SPRENDIMU NR. TS-71 „DĖL VISAGINO SAVIVALDYBĖS JAUNIMO VASAROS UŽIMTUMO IR INTEGRACIJOS Į DARBO RINKĄ PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ 2 IR 3 PUNKTŲ BEI 10.1.1, 10.1.2, 10.2.1 PAPUNKČIŲ

Visagino savivaldybės taryba 2025 m. balandžio 24 d. priėmė sprendimą Nr. TS-71 „Dėl Visagino savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programos patvirtinimo“ (toliau – Sprendimas Nr. TS-71), kurio 1 punktu patvirtino Visagino savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programą (toliau – Programa).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu (toliau – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas) Vyriausybės atstovui suteiktais įgaliojimais, vykdant Visagino savivaldybės veiklos administracinę priežiūrą, nustatyta, kad atitinkamos Programos nuostatos neatitinka aukštesnės galios teisės aktų.

Programos 2 punkte nustatyta, kad „Programa skirta Visagino savivaldybės (toliau – Savivaldybės) teritorijoje gyvenamąją vietą deklaravusiems jauniems žmonėms nuo 16 iki 18 metų“; Programos 3 punkte nustatyta, kad „Jaunas žmogus – pagal šią Programą asmuo nuo 16 iki 18 metų, deklaravęs gyvenamąją vietą Visagino savivaldybėje ir besimokantis Savivaldybės bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo įstaigoje“; Programos 10.1.1 ir 10.1.2 papunkčiuose nustatyta, kad Programoje gali dalyvauti darbdaviai, kurie yra „Lietuvos Respublikoje įsteigtos organizacijos ir įstaigos, kurios įregistruotos ir vykdo veiklą Savivaldybės teritorijoje“ ir „smulkiojo

ir vidutinio verslo subjektai, kaip juos apibrėžia Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatymas, registruoti ir vykdančys veiklą Savivaldybės teritorijoje“; Programos 10.2.1 papunktyje nustatyta, kad Programoje gali dalyvauti jaunimas, kuris yra „Savivaldybės teritorijoje gyvenamąją vietą deklaravęs jaunas žmogus (nuo 16 iki 18 metų), besimokantis Savivaldybės teritorijoje registruotoje ugdymo įstaigoje pagal vidurinio ar profesinio ugdymo programas (įskaitant abiturientus, baigusius bendrojo ugdymo įstaigą iki rugpjūčio 31 d.)“.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 29 straipsnyje imperatyviai įtvirtinta, kad „Įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu“. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 3 straipsnio 6 punkte imperatyviai įtvirtinta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje, be kitų principų, vadovaujasi ir lygiateisiškumo principu, kuris reiškia, kad „viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs, ir negali varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, seksualinės orientacijos, išsilavinimo, religinių ar politinių pažiūrų, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių“.

Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje (pvz. 1996 m. sausio 24 d. nutarimas) yra pažymėjęs, kad šio principo turi būti laikomasi leidžiant teisės aktus, juos taikant bei vykdamas teisingumą. Pagal Konstitucinio Teismo formuojamą praktiką lygiateisiškumo principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pačius faktus savavališkai vertinti skirtingai. Principas reiškia ir tai, kad atitinkamos rūšies santykių subjektams – visiems vienodais požymiais pasižymintiems asmenims (jų grupėms) – turi būti taikomas tas pats įstatymas ar kitas teisės aktas – tas pats vienodas, visiems tos kategorijos subjektams bendras, lygus matas. Konstitucinio Teismo praktikoje konstatuota, kad lygiateisiškumo principas pažeidžiamas, kai tam tikra grupė asmenų, kuriems skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, yra kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintinas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d., 2012 m. birželio 29 d., 2013 m. gegužės 16 d. nutarimai).

Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas aiškintinas neatsiejamai nuo kitų Konstitucijos nuostatų, taip pat ir nuo nuostatų, įtvirtinančių asmens teises ir laisves, taip pat nuo konstitucinio teisinės valstybės principo, kuris yra universalus principas, juo grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Konstitucija. Konstitucinio asmenų lygiateisiškumo

principo pažeidimas kartu yra ir konstitucinių teisingumo, darnios visuomenės imperatyvų, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo pažeidimas (Konstitucinio Teismo 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. gruodžio 14 d., 2013 m. vasario 22 d., 2013 m. balandžio 30 d. nutarimai). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams principas įpareigoja valstybę vienodai veiksmingomis priemonėmis ginti kiekvieno asmens teises ir laisves (Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 30 d. nutarimas). Šis principas taikytinas ir juridiniams asmenims (Konstitucinio Teismo 1996 m. balandžio 18 d., 2000 m. vasario 23 d. nutarimai).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje taip pat yra konstatuota, kad vertinant, ar tam tikru teisiniu reguliavimu nėra pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumo principas, pirmiausia būtina identifikuoti tam tikrų subjektų (jų grupių) nevienodą (diferencijuotą) teisinį reguliavimą, o tai identifikavus – vertinti, ar toks skirtingas teisinis reguliavimas yra nustatytas pagrįstai, t. y. ar asmenys, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, pasižymi tokiais teisinės padėties skirtumais, dėl kurių toks diferencijuotas teisinis reguliavimas būtų objektyviai pateisinamas, ar tokiu skirtingu teisiniu reguliavimu siekiama pozityvių, visuomeniškai reikšmingų tikslų (LVAT nutartis administracinėje byloje Nr. A-1544-552/2015).

Nagrinėjamu atveju svarbu paminėti ir LVAT nutartį administracinėje byloje Nr. eA-957-415/2020, kurioje teigiama, kad diskriminacija paprastai suprantama kaip asmens ar asmenų grupės padėties kitų asmenų atžvilgiu pakeitimas be objektyviai pateisinamo pagrindo. Tačiau tam tikrais atvejais, tai yra, esant pakankamai motyvuotam ir pagrįstam reikalui, įstatymu atskiroms subjektų grupėms galima nustatyti specialų teisinį statusą ar įtvirtinti tam tikrus teisinės padėties ypatumus (žr. Konstitucinio Teismo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimą). Kitaip sakant, konstitucinis asmenų lygybės principas savaime nepaneigia to, kad įstatymu gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas tam tikrų asmenų kategorijų, esančių skirtingose padėtyse, atžvilgiu. Vertinant, ar pagrįstai nustatytas skirtingas teisinis reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teisinės aplinkybes. Pirmiausia turi būti įvertinti atitinkamų subjektų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai; antra, reikia atsižvelgti į teisės aktų suderinamumą pagal jų hierarchiją, reguliavimo apimtį ir kt.; trečia, būtina įvertinti, ar teisės normos, nustatančios specialias sąlygas, atitinka teisės akto paskirtį ir tikslą. Konkrečių teisės normų pagrįstumas gali būti įtikinamas tik tais atvejais, kai į visas anksčiau nurodytas aplinkybes buvo atsižvelgta. Jeigu būtų ignoruojama bent viena sąlyga, galėtų kilti abejonių dėl specialios teisės normos atitikimo konstitucinėms nuostatomis (žr. Konstitucinio Teismo 1996 m. vasario 28 d. nutarimą). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra

grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginus su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (žr. Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 8 d., 2010 m. birželio 29 d., 2011 m. vasario 14 d. nutarimus ir 2010 m. balandžio 20 d. sprendimą).

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytą teisinį reguliavimą bei teismų praktiką, nagrinėjamu atveju būtina įvertinti, ar Programos 2 ir 3 punktuose bei 10.1.1, 10.1.2 ir 10.2.1 papunkčiuose įtvirtintas teisinis reguliavimas, kai nustatoma, kad asmenų dalyvavimas Programoje yra siejamas su jų deklaruota gyvenamąją ir registruota veiklos vieta yra objektyvus ir pateisinamas. Tai reiškia, kad esant šiai aplinkybei, toks reglamentavimas turi būti pagrįstas ir neprieštarauti aukštesnės galios teisės aktams, tame tarpe ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 6 punktui, kuriame nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs ir negalima varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų. Tuo tarpu, Sprendimo Nr. TS-71 preambulėje nurodyta, kad Programa priimta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 6 straipsnio 8 punktu, 7 straipsnio 19 punktu, 16 straipsnio 1 dalimi bei vykdant Visagino savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Visagino savivaldybės tarybos 2025 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. TS-27 „Dėl Visagino savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, 05.02.01.04 priemonę „Jaunimo vasaros užimtumo programos įgyvendinimas“. Tačiau nei viena iš šių teisės aktų nuostatų nesuteikia teisės Visagino savivaldybės tarybai Programoje nustatyti kriterijus, pažeidžiančius lygiateisiškumo principą – teikti privilegijas, susijusias su asmens deklaruota gyvenamąja vieta bei darbdavio registruota veiklos vieta Visagino savivaldybėje.

Taigi, remiantis išdėstytu, darytina išvada, kad Visagino savivaldybės taryba Programoje nustatydama reikalavimą (kriterijų), kad jaunas žmogus, norėdamas dalyvauti Programoje, turi būti ne tik besimokantis Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo įstaigoje, bet ir deklaravęs gyvenamąją vietą Visagino savivaldybės teritorijoje, o darbdavys, norintis dalyvauti Programoje pagal Programos 10.1.1 ir 10.1.2 papunkčius be kitų sąlygų privalo būti įregistravęs savo veiklą Visagino savivaldybės teritorijoje, pažeidė Konstitucijoje ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 6 punkte įtvirtintą lygiateisiškumo principą, nenustatydama galimybės (uždrausdama) dalyvauti Programoje jauniems asmenims, besimokantiems Visagino savivaldybės bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo įstaigose, tačiau nedeklaravusiems gyvenamosios vietos Visagino savivaldybės teritorijoje ir darbdaviams, kurie vykdo veiklą Visagino savivaldybės

teritorijoje, tačiau nėra Visagino savivaldybėje įregistruoti. Kai, tuo tarpu, Programos 9.5 ir 9.6 papunkčiuose nustatyta, kad Programos uždaviniai yra „remti Savivaldybės teritorijoje veikiančius darbdavius, pagal Programą įdarbinusius jaunimą, kompensuojant darbo vietos išlaikymą pagal Programoje numatytą tvarką; skatinti bendradarbiavimą su Savivaldybės teritorijoje veikiančiu verslo sektoriumi“.

Viešojo administravimo įstatymas 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra nurodęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas inter alia reiškia, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytu aukštesnės galios teisės aktuose. Konstitucinis Teismas taip pat yra atkreipęs dėmesį, kad poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis (2014 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Taigi, šiuo atveju, Programoje įtvirtinus nuostatas, prieštaraujančias tiek Konstitucijos, tiek Viešojo administravimo įstatymo nuostatoms, yra pažeidžiamas ir įstatymo viršenybės principas.

Toks, aukščiau nurodytose Programos nuostatose, įtvirtintas reglamentavimas taip pat prieštarauja ir Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintam vienam iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – teisėtumo principui, kuris reikalauja, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla būtų grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais, t. y. turi būti užtikrinamas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas, kuris be kita ko įpareigoja teisėkūros subjektus laikytis teisės aktų hierarchijos ir užtikrinti, kad žemesnės galios teisės aktai atitiktų visų aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus. Savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teises ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų, taip pat – teisėtumo principo (2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-1917/2012, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 24, 2012, 70–86 p.).

Remiantis išdėstytu, Programos 2 ir 3 punktai bei 10.1.1, 10.1.2, 10.2.1 papunkčiai aukščiau nurodyta apimtimi prieštarauja Konstitucijos 29 straipsniui, Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 ir 6 punktams bei Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punktui.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau svarstyti Visagino savivaldybės jaunimo užimtumo ir integracijos į darbo rinką programos, patvirtintos Visagino savivaldybės tarybos 2025 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. TS-71 „Dėl Visagino savivaldybės jaunimo užimtumo ir integracijos į darbo rinką programos patvirtinimo“ 2 ir 3 punktų bei 10.1.1, 10.1.2, 10.2.1 papunkčių pakeitimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Visagino savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas bei pateiktas Visagino savivaldybės tarybos.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse

Egidijus Lapinskas